

KÖZLEMÉNY

A háztartási, a nem pénzügyi vállalati és a bankközi kamatlábakról 2007 novemberében

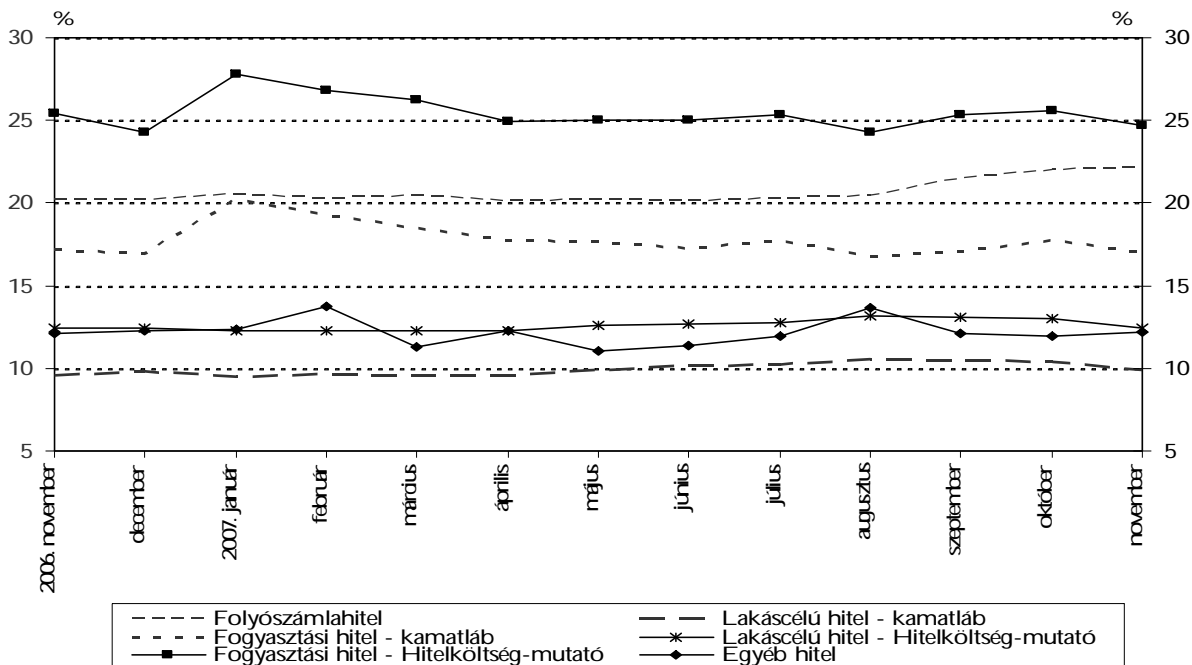
A háztartási szektor forintban denominált fogyasztási és lakáscélú hiteleinek átlagos kamatlába és átlagos hitelköltség mutatója csökkent. A lekötött forintbetétek átlagos kamatlábai közül az éven belüli és a két éven túli lejáratra lekötött betéteké emelkedett. A svájci frankban denominált fogyasztási és lakáscélú hitelek új szerződéseinek értéke csökkent.

A nem pénzügyi vállalatok forintban denominált folyószámlahiteleken kívüli egyéb hiteleinek és éven túli lejáratú betéteinek átlagos kamatlába növekedett, míg a látra szóló és folyószámlabetéteké és éven belüli lejáratú betéteké csökkent.

1. Háztartások

1.1. A forinthitelek és forintbetétek adatai

1. ábra: A háztartásokkal kötött forinthitel-szerződések havi átlagos kamatlába és hitelköltség-mutatója

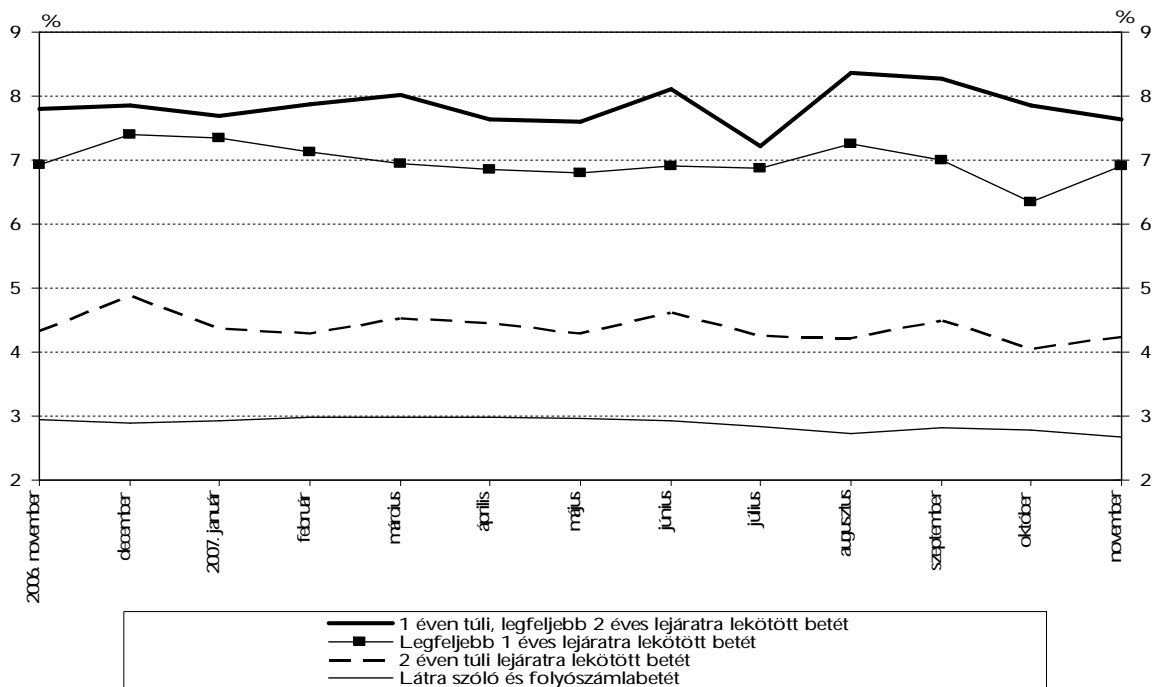

A **háztartási szektor** esetében a folyószámlahitelek átlagos kamatlába alig változott, 15 bázisponttal 22,13%-ra nőtt. A fogyasztási hitelek átlagos kamatlába 76 bázisponttal 16,98%-ra, átlagos hitelköltség mutatója pedig 95 bázisponttal 24,68%-ra csökkent. Novemberben a lakáscélú hitelek piaci szintű¹ átlagos kamatlába 49 bázisponttal 9,87%-ra, hitelköltség mutatója 63 bázisponttal 12,40%-ra csökkent. Az egyéb hitelek átlagos kamatlába 12,23%-ot tett ki.

2007. novemberben a fogyasztási és lakáscélú hitelek új szerződéseinek értéke kismértékben, míg az egyéb hiteleké nagyobb mértékben csökkent. A fogyasztási hitelek új szerződéseinek értéke 19,7 milliárd forint, a lakáscélú hiteleké 9,3 milliárd forint, az egyéb hiteleké pedig 5,3 milliárd forint volt.

¹ A közleményben a lakáscélú hitelek piaci szintű kamatlábai és hitelköltség mutatói szerepelnek. A támogatott lakáscélú hitelek esetében a támogatással korrigált kamatlábértéket tartalmazza az átlagos kamatláb és hitelköltség mutató.

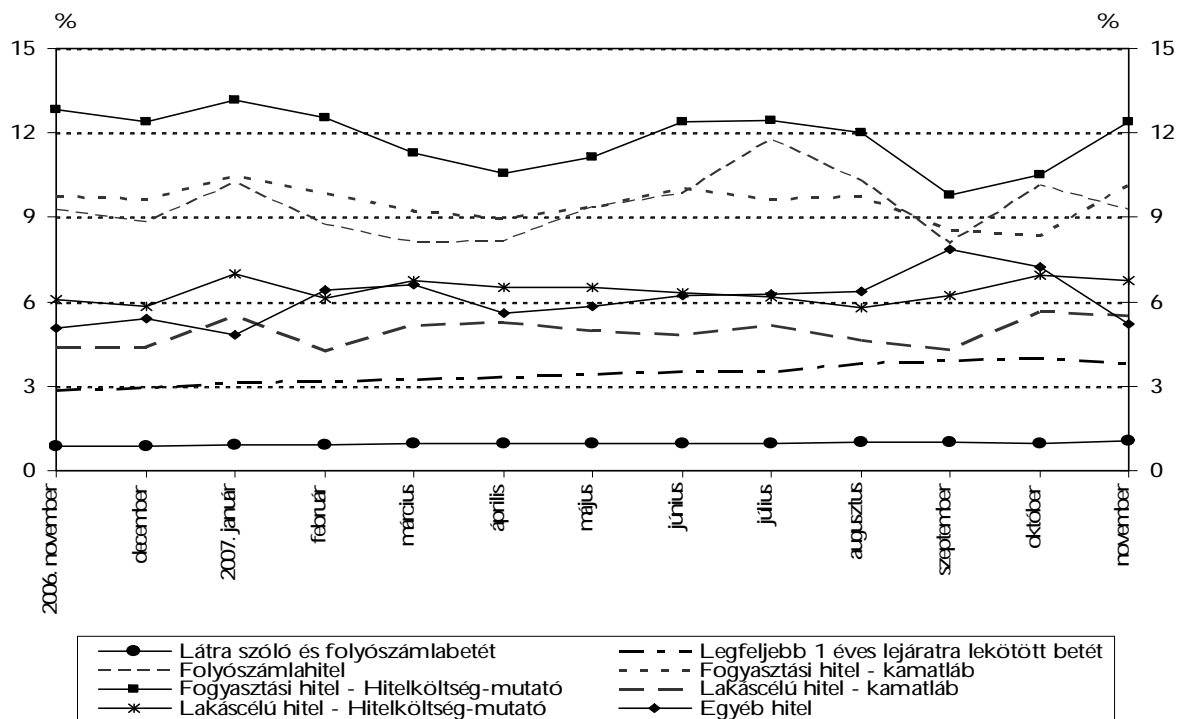
2. ábra: A háztartásokkal kötött forintbetét-szerződések havi átlagos kamatlába

A háztartási szektor látra szóló és folyószámlabetéteinek átlagkamatlába 2,68%-ot tett ki. Az éven belüli lejáratra lekötött betétek átlagos kamatlába 56 bázisponttal 6,90%-ra nőtt, az egy éven túli, legfeljebb 2 éves lejáratú lekötött betéteké 22 bázisponttal 7,63%-ra csökkent, a 2 éven túli lejáratú betéteké pedig 18 bázisponttal 4,24%-ra nőtt. Novemberben a lekötött betétek új szerződéseinek értéke 721,0 milliárd forintot tett ki.

1.2. Az eurohitelek és eurobetétek adatai

3. ábra: A háztartásokkal kötött euro hitelszerződések havi átlagos kamatlába és hitelköltség-mutatója és az euro-betét-szerződések havi átlagos kamatlába ²

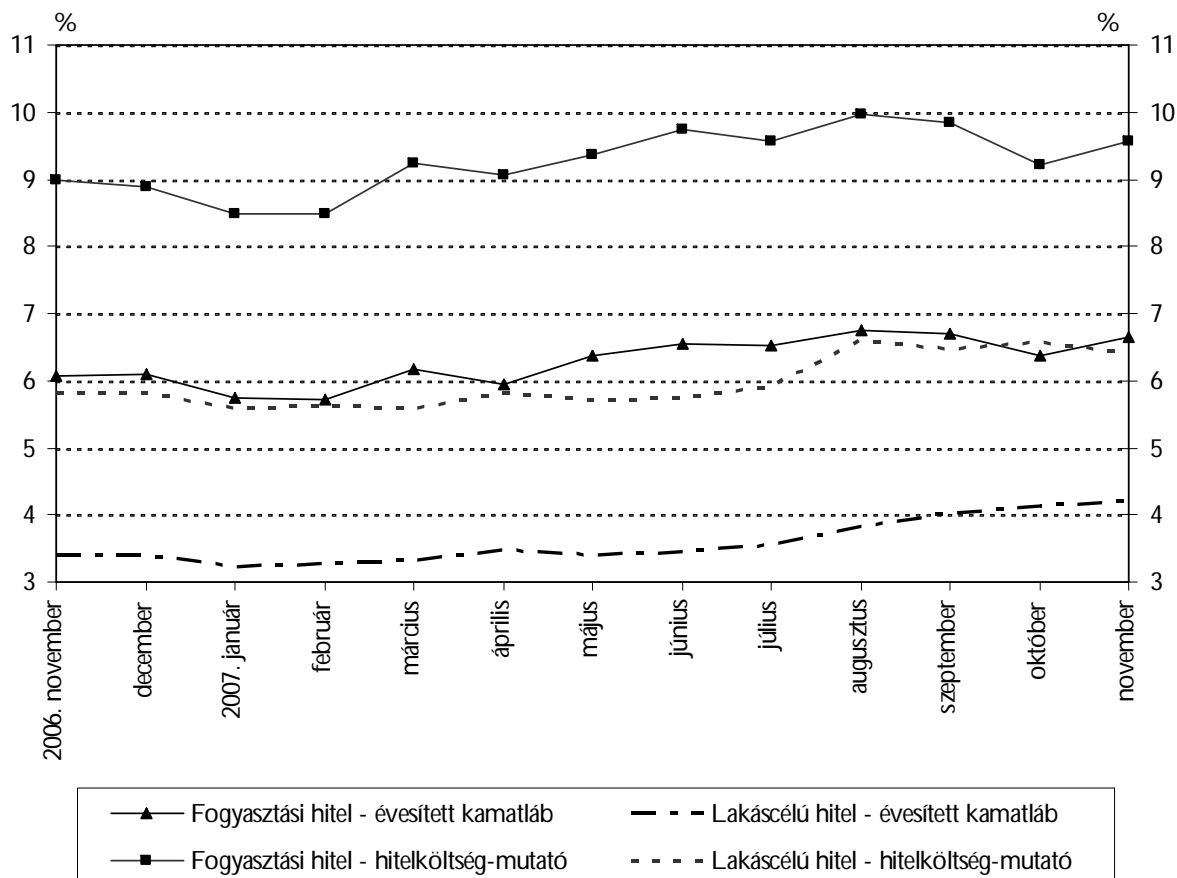
² Az ábra a fogyasztási hitelek, a lakáscélú hitelek és az egyéb hitelek esetében a változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású hitelek adatait tartalmazza.

Az euróban denominált hitelek³ új szerződéseinek értéke novemberben összesen 4,2 milliárd forintot tett ki, amely 2,9 milliárd forinttal magasabb az előző havi értéknél. Az euróban denominált folyószámlahitelek átlagos kamatlába 88 bázisponttal 9,27%-ra csökkent. A fogyasztási hitelek átlagos kamatlába és hitelköltség mutatója emelkedett. A lakáscélú hitelek kamatlába és átlagos hitelköltség mutatója csökkent. Az egyéb hitelek átlagos kamatlába csökkent.

A látra szóló és folyószámlabetétek átlagos kamatlába 1,05%-ot, az éven belüli lekötésű eurobetétek átlagos kamatlába pedig 3,83%-ot tett ki. A háztartások éven belüli lekötésű új eurobetét-szerződéseinek értéke 19,2 milliárd forinttal 129,9 milliárd forintra csökkent.

1.3. A svájci frank fogyasztási és lakáscélú hitelek adatai

4. ábra: A háztartásokkal kötött változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású svájci frank fogyasztási és lakáscélú hitelek átlagos évesített kamatlába valamint hitelköltség-mutatója⁴

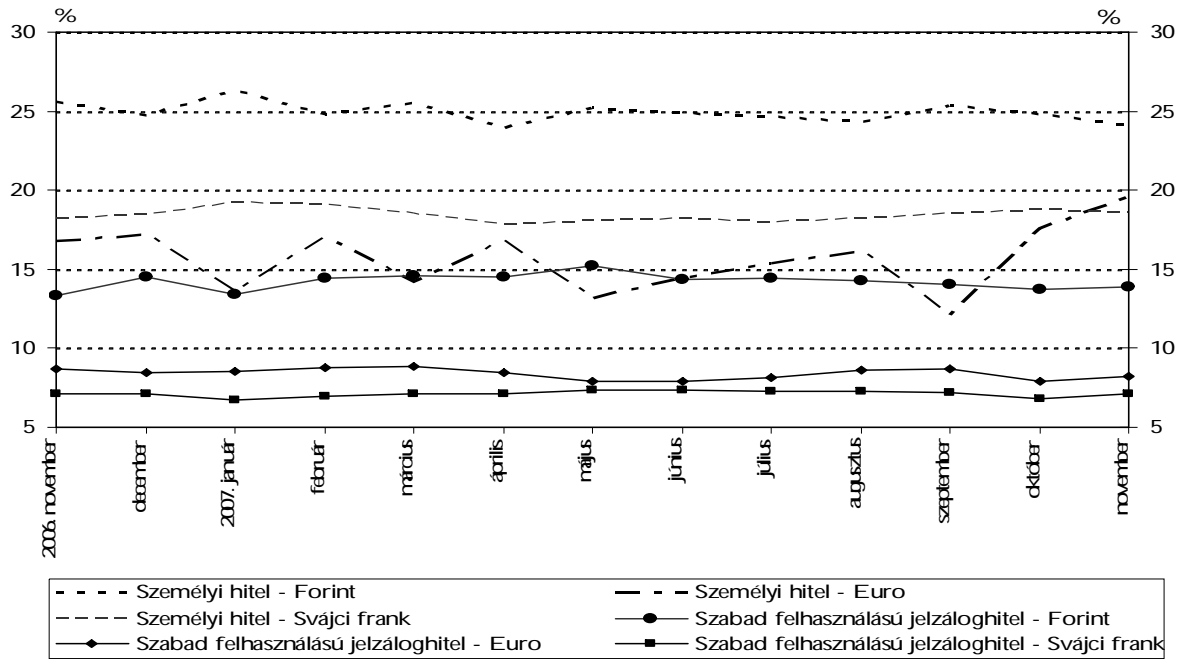
A svájci frankban denominált változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású fogyasztási hitelek átlagos évesített kamatlába és hitelköltség mutatója is növekedett, az évesített kamatláb 6,65%-ot, az átlagos hitelköltség mutató pedig 9,58%-ot tett ki. A lakáscélú hitelek átlagos évesített kamatlába 4,22%, átlagos hitelköltség mutatója pedig 6,43% volt.

³ A hitelszerződések alatt a változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású fogyasztási, lakáscélú és egyéb hiteleket értjük.

⁴ A fogyasztási hitelek a svájci frank hitelek esetében csak a személyi hiteleket és a szabad felhasználású jelzáloghiteleket tartalmazzák. A gépjárművásárlási hitelek adatait nem közöljük, mert kevés adatszolgáltató adata áll rendelkezésre. A svájci frankban denominált egyéb fogyasztási hitelekről (pl. áruvásárlási hitel) nem gyűjtünk adatokat.

1.4. A háztartási szektor forint, euro és svájci frank hiteleinek összehasonlítása

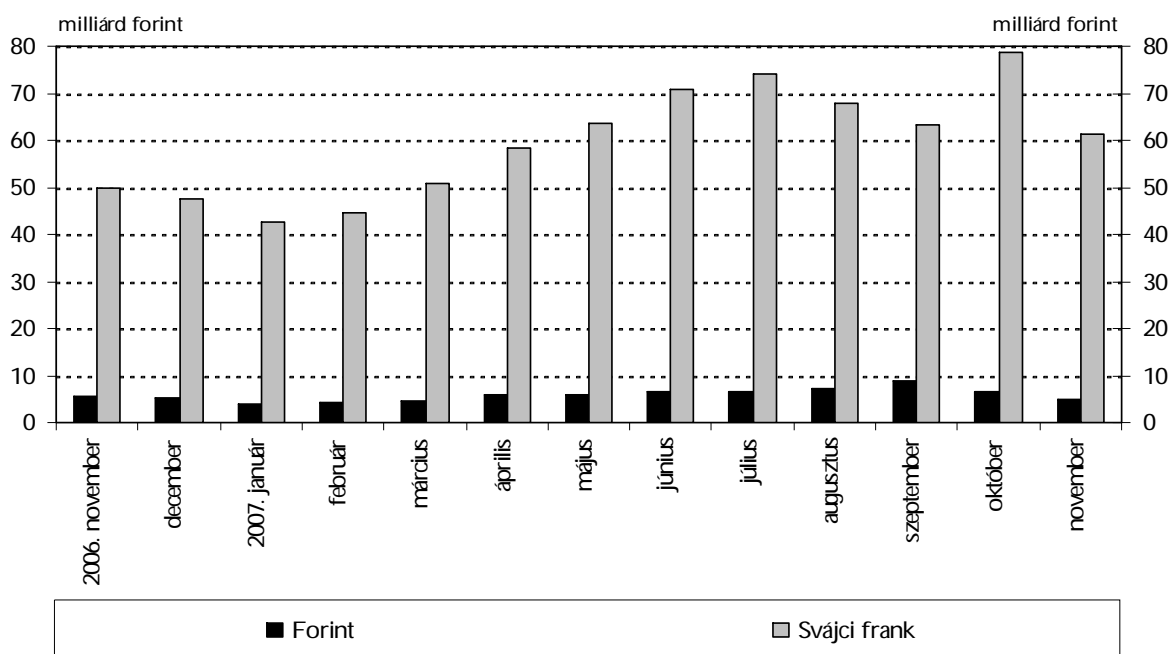
5. ábra: A változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású forint, euro és svájci frank személyi hitelek és szabad felhasználású jelzáloghitelek hitelköltség mutatója

A személyi hitelek átlagos hitelköltség mutatója az euro denomináció esetében változott a legnagyobb mértékben. Az euróban denominált személyi hitelek átlagos hitelköltség mutatója az eddigi legmagasabb értéket vette fel, 201 bázisponttal 19,58%-ra nőtt. A változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású személyi hitelek átlagos hitelköltség mutatója a forint denomináció esetében 24,07%-ra, a svájci frank denomináció esetében pedig 18,59%-ra csökkent.

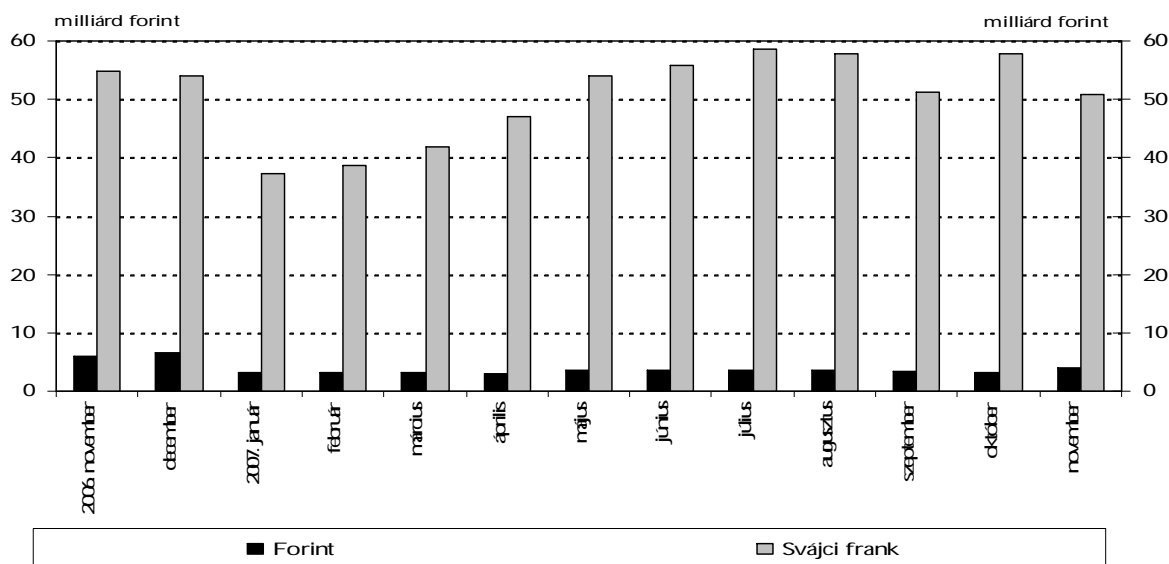
A változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású szabad felhasználású jelzáloghitelek átlagos hitelköltség mutatója a forint denomináció esetében 13,90%, az euro denomináció esetében 8,25% és a svájci frank denomináció esetében pedig 7,14% volt.

6. ábra: A változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású forint és svájci frank személyi hitelek és szabad felhasználású jelzáloghitelek új szerződéseinek értéke

A svájci frank denomináció esetében a fogyasztási hitelek⁵ új szerződéseinek értéke 17,4 milliárd forinttal csökkent, 61,2 milliárd forintot tett ki.

7. ábra: A változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású forint és svájci frank lakáscélú hitelek új szerződéseinek értéke

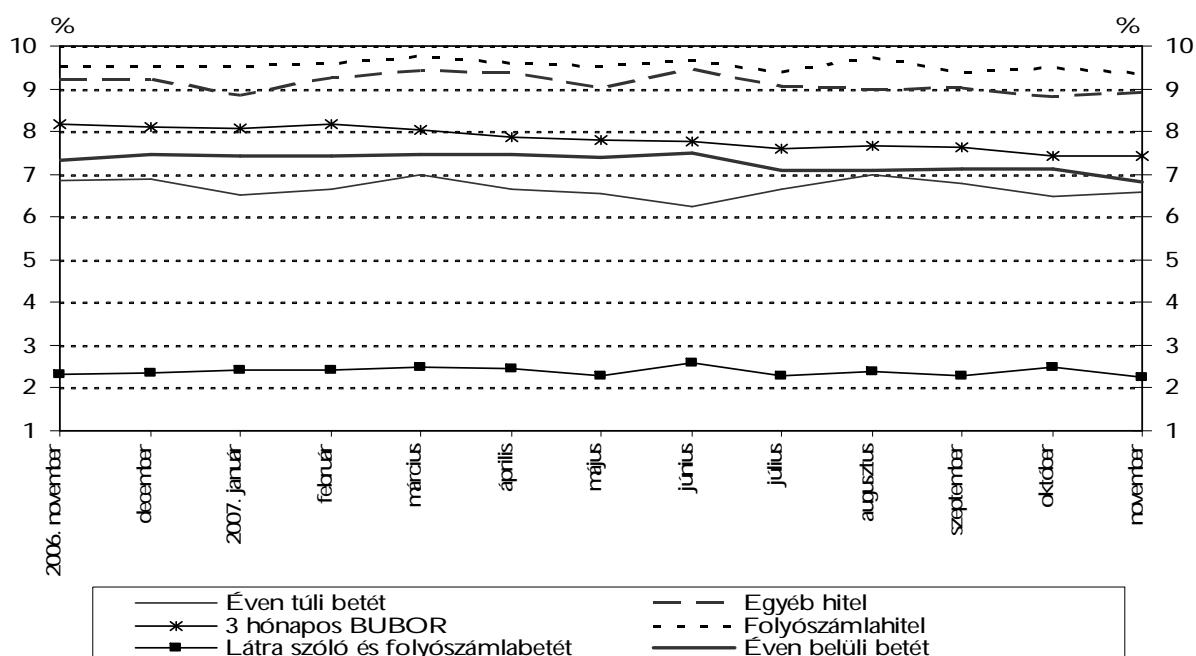

A svájci frankban denominált lakáscélú hitelek új szerződéseinek értéke az előző hónaphoz képest csökkent. Az új szerződések értéke 50,8 milliárd forintot tett ki, amely 7,0 milliárd forinttal volt alacsonyabb az előző havi értéknél.

2. Nem pénzügyi vállalatok

2.1. A forinthitelek és forintbetétek adatai

8. ábra: A nem pénzügyi vállalatokkal kötött forinthitel- és forintbetét-szerződések havi átlagos kamatlábai és a BUBOR

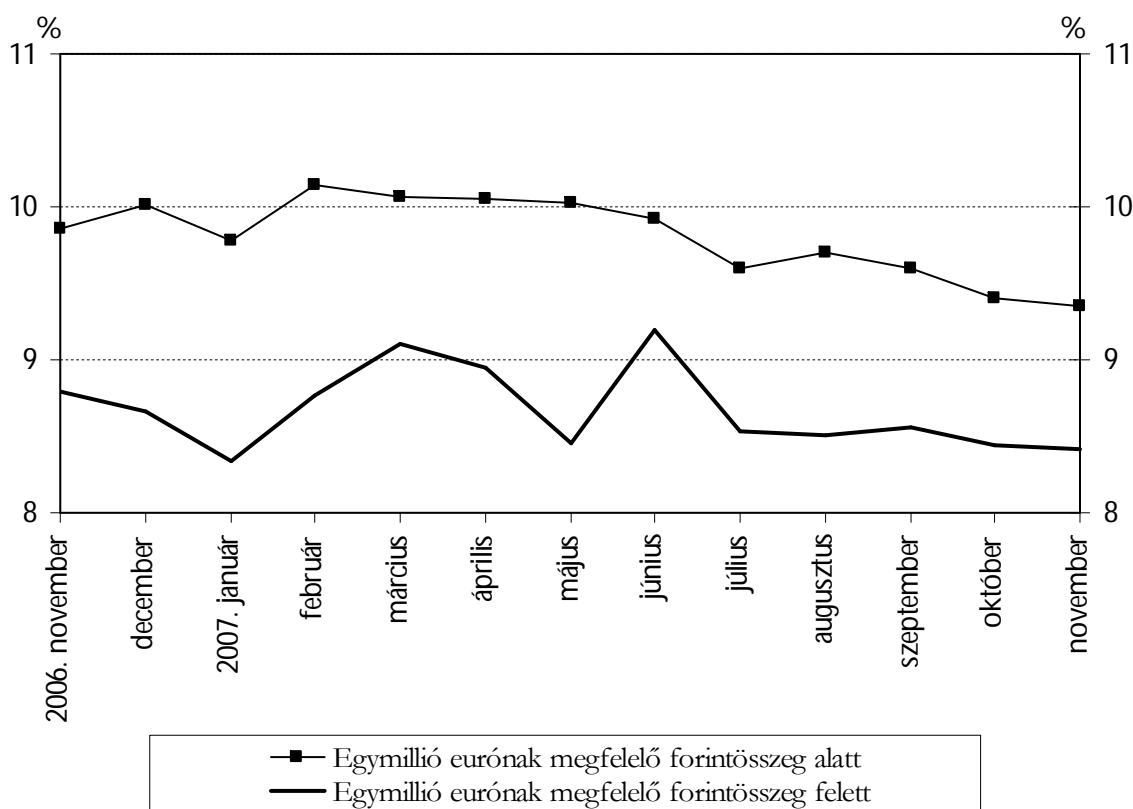

⁵ A fogyasztási hitelek a svájci frank hitelek esetében csak a személyi hiteleket és a szabad felhasználású jelzáloghiteleket tartalmazzák.

A nem pénzügyi vállalatok forintban denominált folyószámlahiteleinek átlagos kamatlába novemberben alig módosult, 9,35%-ot tett ki. A folyószámlahiteleken kívüli egyéb hitelek átlagos kamatlába szintén alig változott, 8,91% volt. A folyószámlahiteleken kívüli változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású egyéb hitelek új szerződéseinek értéke novemberben 90,8 milliárd forinttal 156,5 milliárd forintra csökkent.

A látra szóló és folyószámlabetétek átlagos kamatlába 22 bázisponttal 2,26%-ra csökkent. Az éven belüli lejáratú betétek átlagos kamatlába 32 bázisponttal 6,81%-ra csökkent. Az éven túli lejáratra lekötött betétek átlagos kamatlába az előző hónaphoz képest alig változott, 6,58%-ot tett ki. A lekötött betétek új szerződéseinek értéke 1797,9 milliárd forint volt.

9. ábra: A nem pénzügyi vállalatok forinthiteleinek átlagos kamatlába a hitel összege szerint

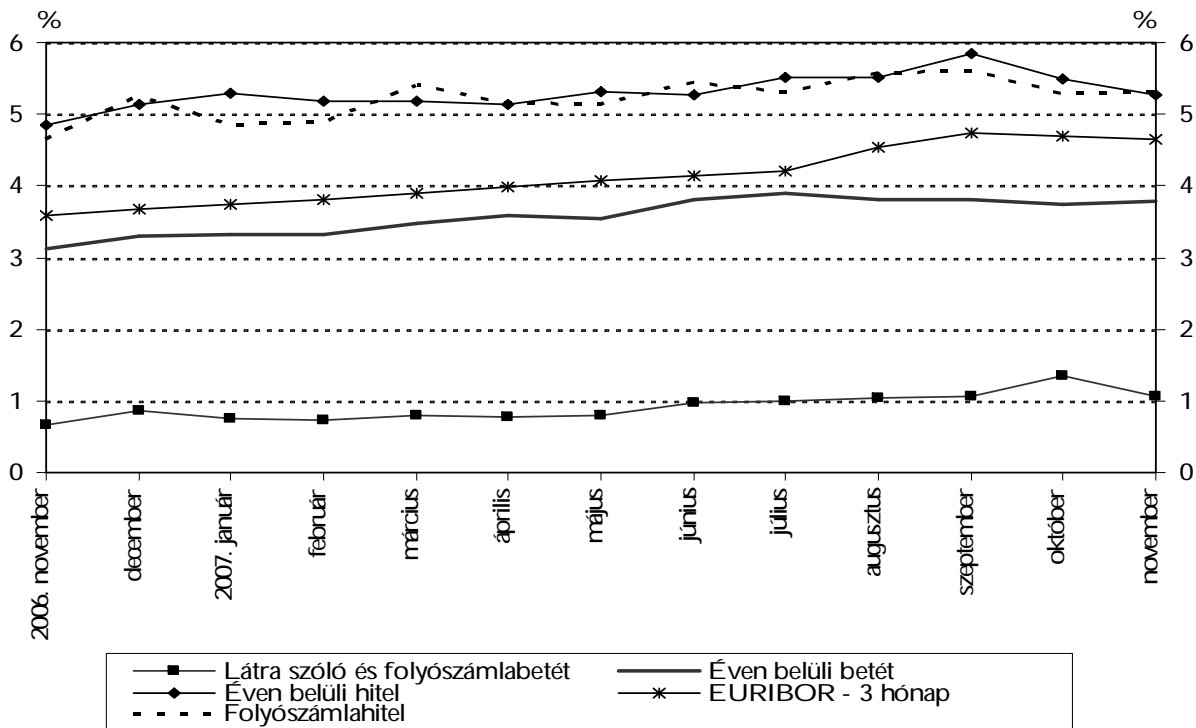
Novemberben a folyószámlahiteleken kívüli egyéb hitelek átlagos kamatlába a hitel összege szerinti bontásban alig módosult. A nem pénzügyi vállalatoknak nyújtott egymillió eurónak megfelelő forintösszeg⁶ alatti nem folyószámla forinthitelek átlagos kamatlába 9,35%-ot, az egymillió eurónak megfelelő forintösszeg feletti hiteleké pedig 8,42%-ot tett ki.

⁶ Az egyedi hitelek forintösszegének átszámítása euróra a hónap utolsó napján érvényes MNB középárfolyamon történik. A közölt kamatlábak csak a forinthitelekre vonatkoznak, ezért az egyébként forintban nyújtott és nyilvántartott hitelek utólagos átszámítása történik euróra. Az átszámítás azért szükséges, hogy az Európai Központi Bank és az eurozóna országainak adataival összehasonlíthatóvá váljanak a kamatlábak.

⁸ A forint, euro és svájci frank esetében is 2005. januártól gyűjtünk adatot a szabad felhasználású jelzáloghitelekről.

2.2. Az eurohitelek és eurobetétek adatai

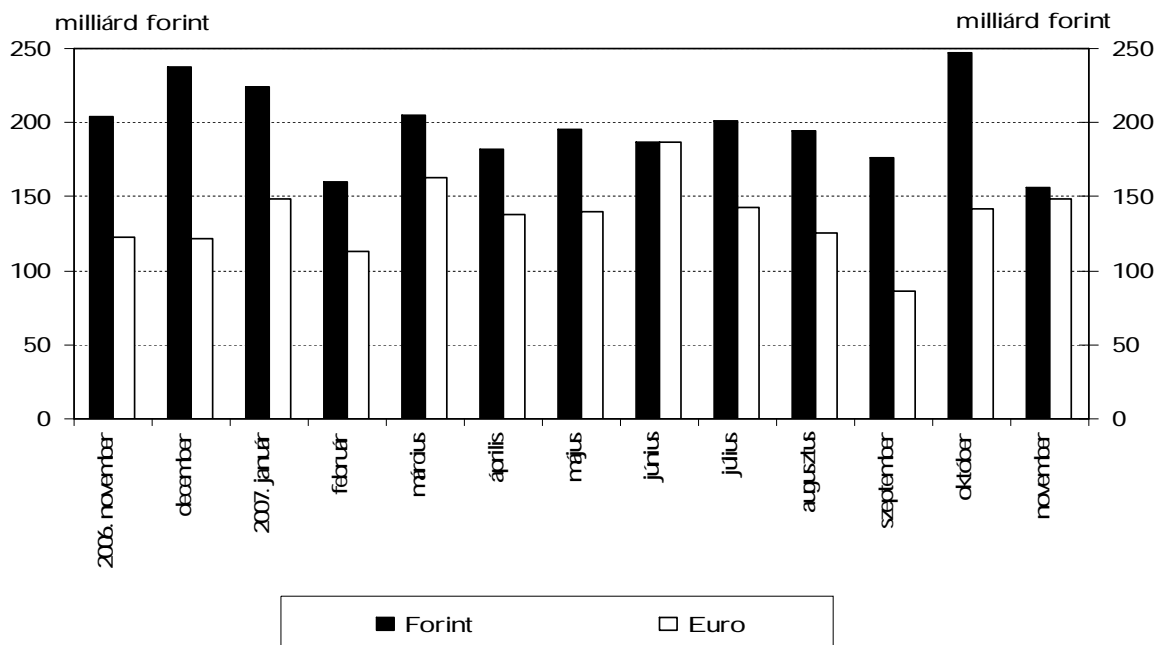
10. ábra: A nem pénzügyi vállalatokkal kötött eurohitel- és eurobetét-szerződések havi átlagos kamatlábai és az EURIBOR

Az euróban denominált folyószámlahitelek átlagos kamatlába nem változott, 5,31% volt novemberben. A folyószámlahiteleken kívüli legfeljebb egy éves kamatfixálású hitelek átlagos kamatlába 22 bázisponttal 5,27%-ra csökkent. A látra szóló és folyószámlabetétek átlagos kamatlába az előző havi magasabb értékről visszatért a korábbi szintre, 1,06%-ra csökkent. Az éven belüli lejáratra lekötött betétek átlagos kamatlába alig módosult, 3,78%-ot tett ki.

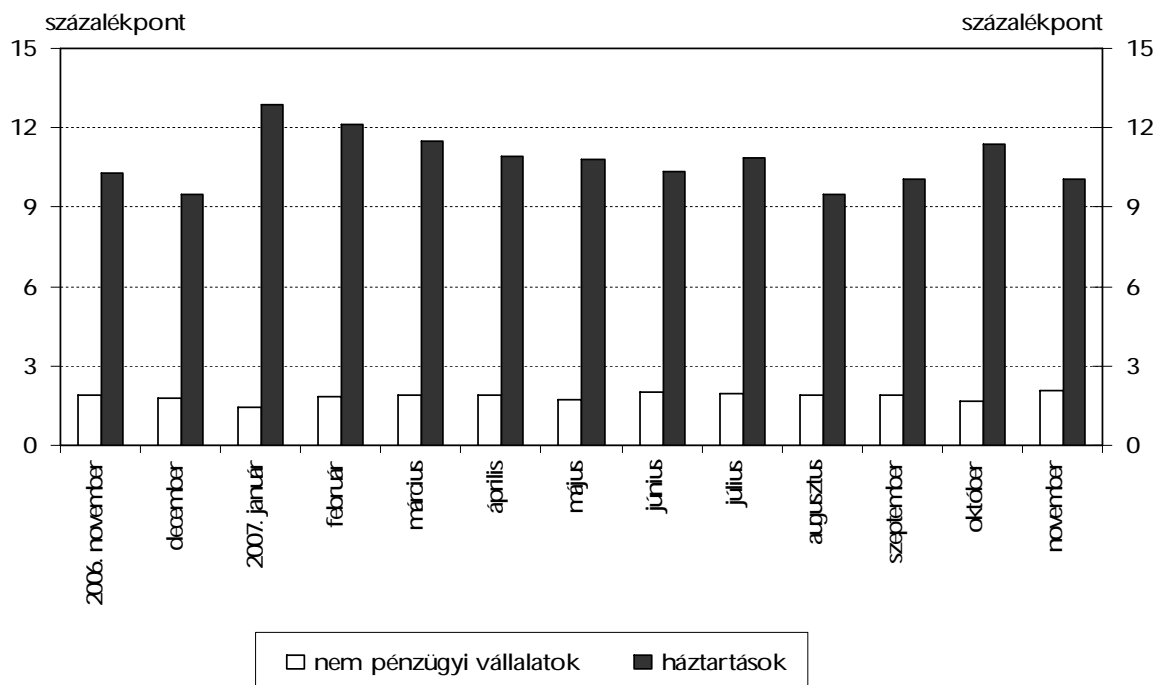
A folyószámlahiteleken kívüli változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású eurohitelek új szerződéseinek értéke 148,7 milliárd forintot tett ki. Az éven belüli lejáratra lekötött eurobetétek új szerződéseinek értéke 669,7 milliárd forint volt.

11. ábra: A nem pénzügyi vállalatokkal kötött változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású hitszerződések új szerződéseinek értéke

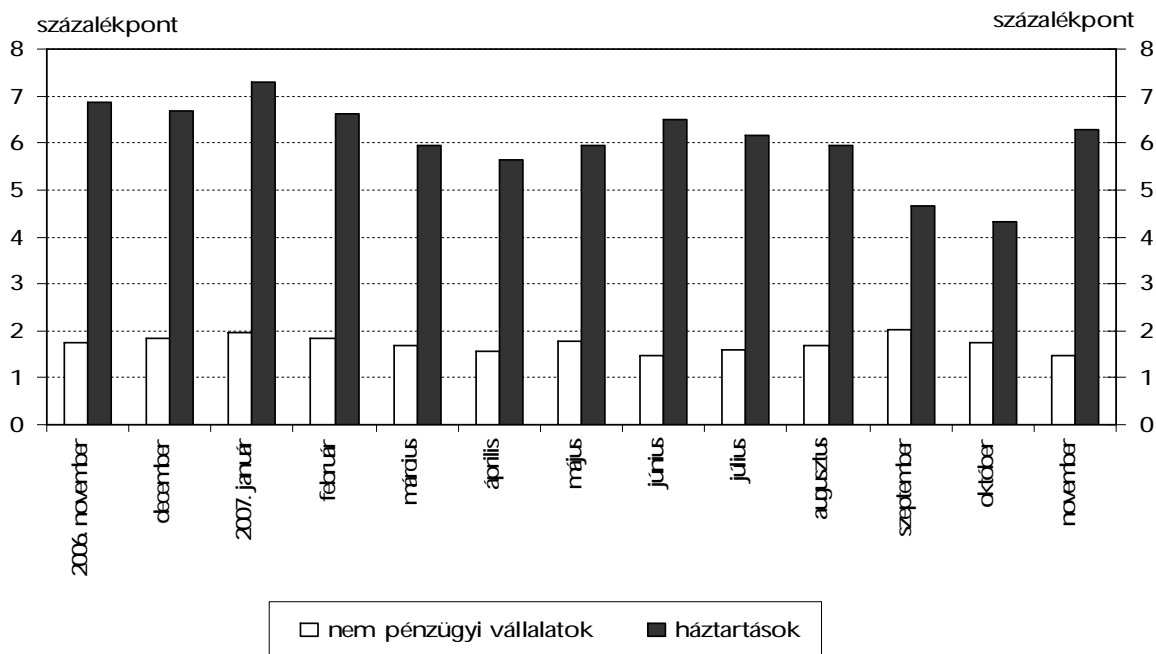
3. A hitel- és betéti kamatlábak különbsége

12. ábra: A forinthitel és forintbetét kamatlábak különbsége

A háztartási szektor esetében a fogyasztási hitelek és az éven belüli lejáratra lekötött betétek átlagkamatlábai közötti különbség novemberben 10,08 százalékpontot tett ki. A nem pénzügyi vállalatok hitelei és betétei között jelentősebb súlyal szereplő éven belüli lejáratok esetén az átlagkamatlábak közötti különbség 2,09 százalékpont volt.

13. ábra: Az eurohitel és eurobetét kamatlábak különbsége

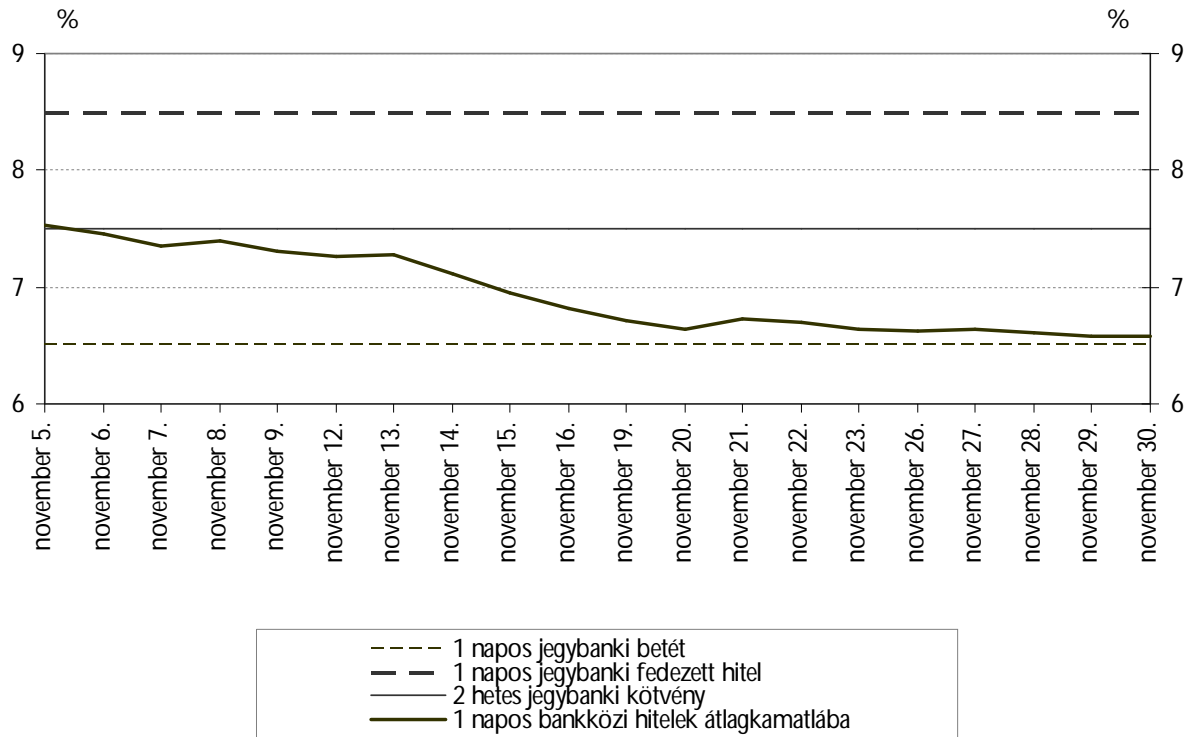

A háztartási szektor esetében a változó kamatozású vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálású euróban denominált fogyasztási hitelek és az éven belüli lejáratra lekötött eurobetétek átlagkamatlábai közötti különbség 6,29 százalékpontot tett ki. A nem pénzügyi vállalatok változó kamatozású vagy legfeljebb egy éves kamatfixálású euróban denominált hiteleinek és éven belüli lejáratú eurobetéteinek átlagkamatlábai közötti különbség 1,49 százalékpont volt. Az euróban denominált hitelek új szerződéseinek értéke a háztartási szektor esetében elhanyagolható a forint és a svájci frank denominációhoz viszonyítva.

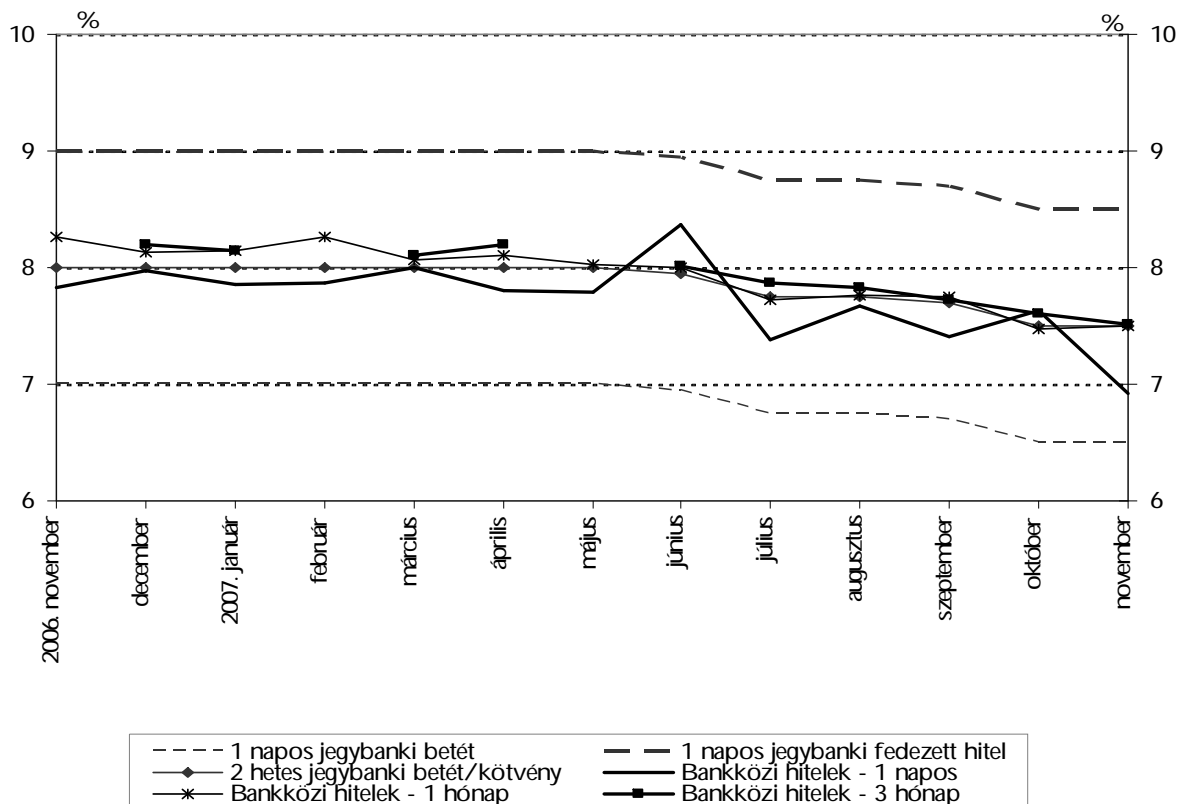

4. A bankközi fedezetlen forintkihelyezések adatai

14. ábra: A jegybanki kamatlábak és a bankközi forintpiac átlagkamatlábai 2007 novemberében

15. ábra: A bankközi forintpiac és a jegybank átlagkamatlábai

A **bankközi forintpiacon** 2007 novemberében a forgalom 326,6 milliárd forinttal 2483,4 milliárd forintra csökkent. Az egynapos bankközi hitelek forgalommal súlyozott átlagkamatlába 71 bázisponttal 6,92%-ra csökkent, az 1 hónapos lejáratúaké 7,50%-ot, a 3 hónapos lejáratúaké pedig 7,51%-ot tett ki.

A hónap egyes napjaira vonatkozó bankközi kamatokat az MNB naponta közzéteszi a REUTERS oldalakon. Az overnight forint bankközi kihelyezések napi átlagos kamatlába megtalálható az MNB honlapján is:

http://www.mnb.hu/Resource.aspx?ResourceID=mnbfile&resourcename=on_bankkozi_adatok

A részletes átlagkamatlábak, valamint a vonatkozási időszakban kötött új szerződések összege, amelyet az MNB az átlagkamatlábak számításához használ, valamint a hó végi állományokkal súlyozott kamatlábak szintén megtalálhatók az MNB honlapján, az alábbi elérési útvonalon:

http://www.mnb.hu/engine.aspx?page=mnbhu_statistikai_idosorok

IX. Deviza-, pénz és tőkepiac

Budapest, 2007. december 28.

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKA

Módszertani megjegyzések

2006. évtől kezdődően az adatszolgáltatói terhek mérséklése céljából mintavételes technikát alkalmaz az adatszolgáltatói kör megállapításánál. A minta kiválasztásának alapjául az adatszolgáltatói populáció homogén rétegekre való felbontása szolgált. Ennek eredményeképpen megváltozott az adatszolgáltatói kör összetétele és csökkent az adatszolgáltatók száma.

Az adatszolgáltatói kör változása az átlagkamatlábak alakulását általában nem befolyásolta, csak azon konstrukciók esetében (pl. 10 éven túli lejáratú lakáscélú hitelek), ahol 2005-ben kevés számú adatszolgáltató jelentett egymástól jelentős mértékben eltérő adatokat. Itt az adatszolgáltatói kör változása felerősítette az összetétel-változás hatását.

A bankközi forintpiaci ügyletek adatai mellett — a sajtóközleményben a hitelintézetek által a nem pénzügyi vállalatokkal (S.11) valamint a háztartásokkal szemben alkalmazott hitel- és betéti kamatlábak; továbbá az ezen szektorok részére nyújtott hitelek, valamint a tőlük elfogadott betétek új szerződéseinek összesített értékei szerepelnek. A kamatstatisztika esetében a „háztartások”-ba a háztartások szektora (S.14) mellett beleértjük a háztartásokat segítő nonprofit intézmények szektorát (S.15) is. A hitelintézetek körébe tartoznak a lakástakarékpénztárak is, amelyek alacsony kamatlábú betéteket fogadnak el a háztartási és nem pénzügyi vállalati ügyfelektől, és a piaci szintnél lényegesen alacsonyabb kamatozású — lakáscélú — hiteleket nyújtanak.

A közleményben publikált átlagkamatok képzése többlépcsős folyamat, az aggregálási szinteket a következő táblázat szemlélteti:

Aggregálási (átlagképzési) szintek	Aggregálási (átlagképzési) szint megnevezése	Ki végzi az aggregálást?
4	Adatszolgáltatókra képzett átlagos kamatláb	Magyar Nemzeti Bank
3	Az adatszolgáltató összes termékének átlagos kamatlába (pl. fogyasztási hitel)	adatszolgáltató
2	Egy termék átlagos kamatlába (pl. áruvásárlási hitel)	adatszolgáltató
1	Egyedi szerződés kamatlába	adatszolgáltató

Az átlagos kamatláb változását az egyedi kamatlábak változása és az összetétel megváltozása együttesen okozza. A két tényező közül az átlagkamatlábak változásában jelentősebb szerepet játszó hatást említjük a sajtóközleményben (kamatláb-változás/összetételhatás).

A fenti táblázat mutatja, hogy az MNB-nek jelentett kamatlábak is átlagkamatlábak, tehát az MNB csak az adatszolgáltatónkénti átlagkamatlábakra tudja szétválasztani a kamatláb-változás és az összetétel-változás hatását. A legfelső aggregálási szinten kapott kamatláb-változás tehát csak azt jelenti (amennyiben az MNB nem rendelkezik kiegészítő információval), hogy az adatszolgáltatónkénti átlagkamatlábak módosulása okozta a bankrendszeri szintű átlagkamatláb megváltozását. Az egyes adatszolgáltatóknál az átlagkamatláb azonban szintén változhat összetétel-hatás következtében, vagyis amiatt, hogy a konstrukciók között és/vagy az egyes konstrukciókon belül arányeltolódás van. Az egyes adatszolgáltatóknál történt összetétel-változás illetve a tényleges kamatláb-változás mértékéről az MNB-nek általában nincs információja.

A közleményhez kapcsolódó internetes idősorokban megtalálható a fogyasztási hitelek felhasználási cél szerinti további bontása a következő kategóriákra:

- Személyi hitel
- Gépjármű vásárlási hitel
- Szabad felhasználású jelzáloghitel⁸
- *Áruvásárlási és egyéb hitel⁹*

A közleményben szereplő kamatlábak közötti különbségek kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történik, ezért a különbségek eltérhetnek a publikált kerekített kamatlábakból számítható különbségektől.

A kamatlábak tendenciájára vonatkozó megállapítások a Demetra Tramo/Seats szezonálisan igazító programból származó trendadatokon alapulnak.

1., 3. ábra

a) A fogyasztási, lakáscélú valamint az egyéb hitelek esetében a közölt átlagos kamatlábak az új szerződésekre, míg a folyószámlahitelek esetében a kamatláb a hó végi állományra vonatkozik, ezért az első három kategóriánál az új szerződések értékét, míg a folyószámlahiteleknél a hó végi állomány értékét használjuk súlyként az átlagkamat képzésénél. Az átlagos kamatláb nem tartalmazza a rossznak minősített hitelek kamatlábat.

b) Az egyéb hitelek közé tartoznak többek között az egyéni vállalkozók vállalkozási célú hitelei, valamint a nem fogyasztási illetve a nem lakáscélú hitelek.

c) A háztartások fogyasztási és lakáscélú hitelei esetében közöljük a tőketörlesztésen felül adódó összes fizetési kötelezettséget magába foglaló hitelköltség-mutatót is. Az MNB által közölt hitelköltség-mutató számítási szabálya megegyezik a 41/1997. Kormányrendeletben meghatározott teljes hiteldíj mutatóéval, de minden fogyasztási és lakáscélú hitelre kiterjed futamidőtől függetlenül.

d) A lakáscélú hitelek súlyozott átlagkamatlába tartalmazza a piaci kamatozású és az államilag támogatott hitelek adatait. Az államilag támogatott hitelek kamatlába az állami támogatás mértékét is tartalmazza. Az adatszolgáltatók az eszközoldali kamattámogatásos hitelek kamatlábat úgy korrigálják, hogy az ügyfelekkel szemben felszámított kamatlábhoz hozzáadják az állami támogatás mértékét. A forrásoldali kamattámogatásos hitelek esetében a hitelek futamidejéhez legközelebb eső állampapír-piaci referenciahozam és a kapott bankközi forrás kamatlábanak különbségét számítják hozzá az ügyfelekkel szemben felszámított kamatlábhoz. A lakáscélú hitelek kamatlába így függ a pénz- és tőkepiaci hozamok változásától is.

3., 4., 5., 10. ábra

A hitelek új szerződéses adatai esetében 2003. januártól az eredeti lejárat szerinti bontás helyett a kamatfixálás szerinti bontást alkalmazzuk. A kamatfixálás azt jelenti, hogy a hitelszerződésben mennyi időre rögzített előre a kamatláb. A "változó kamatozás vagy legfeljebb 1 éves kamatfixálás" kategóriába kerül az összes változó kamatozású hitel, valamint a fix kamatozású hiteleknek az a része, ahol a kamatlábat az eredeti szerződésben legfeljebb egy évre rögzítik.

2, 3. ábra

A lekötött betétek átlagos kamatlábat az új szerződések értékével, míg a látra szóló és folyószámlabetéteket a hó végi állományokkal súlyozva számoljuk ki. A lekötött betéteket az eredeti lejárat alapján soroljuk be az egyes kategóriákba.

4. ábra

Az évesített kamatláb a kamatfizetés gyakoriságát is figyelembe vevő mutató. Amennyiben csak évente egyszer lenne kamatfizetés, az évesített kamatláb megegyezne a szerződéses kamatlábbal. A hitel- és betétszerződések többségénél azonban egy évnél gyakrabban van kamatfizetés, ezért az évesített kamatláb kismértékben meghaladja a szerződéses kamatlábat. Amennyiben a kamatfizetés egy évnél ritkábban lenne, az évesített kamatláb alacsonyabb lenne a szerződéses kamatlábnál.

⁹ Csak a forint áruvásárlási és egyéb fogyasztási hitelekre gyűjtünk adatot.

Például egy 10%-os éves kamatlábból számított évesített kamatláb havi rendszeres kamatfizetés esetében 10,5%, féléves kamatfizetés esetében pedig 10,3%.

8, 10. ábra

A lekötött betétek átlagos kamatlábát az új szerződések értékével, míg a látra szóló és folyószámlabetéteket a hó végi állományokkal súlyozva számoljuk ki. Ezért a folyószámlahiteleken kívüli hiteleknel az új szerződések értékét, míg a folyószámlahiteleknel a hó végi állomány értékét használjuk súlyként az átlagkamat képzésénél. Az átlagos kamatláb nem tartalmazza a rossznak minősített hitelek kamatlábát.

9. ábra

Az egyedi hitelek forintösszegének átszámítása euróra a hónap utolsó napján érvényes MNB középárfolyamon történik. A közölt kamatlábak csak a forinthitelekre vonatkoznak, ezért az egyébként forintban nyújtott és nyilvántartott hitelek utólagos átszámítása történik euróra.